

Podsumowanie sprawozdań komitetów audytu z realizacji zadań w 2020 r.

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 42 42
fax: +48 22 694 47 41

www.mf.gov.pl

**Warszawa
kwiecień 2021 r.**

Podsumowanie sprawozdań komitetów audytu z realizacji zadań w 2020 r.

Dokument „**Podsumowanie sprawozdań komitetów audytu z realizacji zadań w 2020 r.**” został przygotowany przez pracowników Departamentu Efektywności Wydatków Publicznych i Rachunkowości.

W celu ponownego wykorzystywania treści informacji zawartych w dokumencie podmioty pobierające te informacje są zobowiązane do:

1. poinformowania o źródle, czasie wytworzenia i pozyskania tych informacji, poprzez podanie pełnej nazwy Ministerstwa Finansów lub nazwy skróconej – MF;
2. poinformowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej.

Ministerstwo Finansów nie ponosi odpowiedzialności za treść informacji sektora publicznego przetworzonych przez podmiot ponownie wykorzystujący te informacje.

Działalność komitetów audytu

Komitety audytu, zgodnie z art. 289 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹, do końca lutego 2020 roku złożyły sprawozdania z realizacji zadań w roku poprzednim. Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie ze wzorem opracowanym przez Ministerstwo Finansów. Na obecnym wzorze komitety składały sprawozdania po raz czwarty.

Komitety audytu w roku 2020 obejmowały zasięgiem swojego działania wszystkie działy administracji rządowej. Z przeprowadzonej analizy wynika, że 19 komitetów² realizowało zadania wymienione w art. 289 ust. 1 ww. ustawy. Należy jednocześnie zauważyć, że zadanie komitetu audytu związane z wyrażaniem zgody na rozwiązanie stosunku pracy oraz zmianę warunków płacy i pracy kierowników komórek audytu wewnętrznego jest zadaniem fakultatywnym i jest realizowane wyłącznie w przypadku, gdy taki wniosek wpłynię do komitetu.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań ustawowych przez poszczególne komitety audytu.

Tabela nr 1. Realizacja zadań ustawowych przez komitety audytu

Komitet audytu	Sygnalizowanie istotnych ryzyk	Sygnalizowanie istotnych słabości kontroli zarządczej oraz proponowanie jej usprawnień	Wyznaczanie priorytetów do rocznych i strategicznych planów audytu wewnętrznego	Przegląd istotnych wyników audytu wewnętrznego oraz monitorowanie ich wdrożenia	Przegląd sprawozdań z wykonania planu audytu wewnętrznego oraz z oceny kontroli zarządczej	Monitorowanie efektywności pracy audytu wewnętrznego	Wyrażenie zgody na rozwiązanie stosunku pracy oraz zmianę warunków płacy i pracy kierowników KAW
MAP	✓	✗	✓	✓	✓	✓	—
MEN	✗	✗	✓	✓	✓	✓	—
MNiSW	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MF	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MFiPR	✗	✗	✓	✓	✓	✓	—
MI	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MKiŚ	✗	✗	✗	✗	✗	✗	—
MKiDN	✗	✓	✓	✓	✓	✓	—
MON	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—
MPRiPS	✓	✓	✗	✓	✓	✓	—
MRiPS	✓	✗	✗	✓	✗	✓	—
MRiRW	✗	✗	✓	✓	✓	✓	—
MRPiI	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
MSP	✓	✓	✗	✓	✓	✗	—
MSWiA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—
MSZ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MZ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—
MC (KPRM)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—

✓ zadania zrealizowane ✗ zadania nierealizowane — brak wniosków

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, dalej jako „ustawa”.

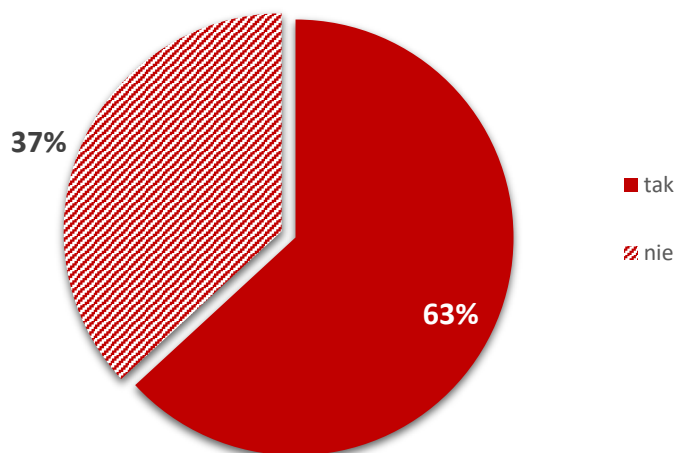
² Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej nadesłało dwa sprawozdania: jedno Komitetu Audytu obejmującego działy Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej: praca, zabezpieczenie społeczne, rodzina, drugie obejmujące działy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej: zabezpieczenie społeczne i rodzinę. Ministerstwo Edukacji i Nauki nadesłało dwa sprawozdania: jedno Komitetu Audytu, który obejmował działy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: szkolnictwo wyższe i nauka, drugie Komitetu Audytu obejmującego działy Ministerstwa Edukacji Narodowej: oświata i wychowanie.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że komitety audytu koncentrowały się głównie na realizacji następujących zadań:

1. **Przeglądu wyników audytu wewnętrznego oraz monitorowania ich wdrażania** dokonały prawie wszystkie komitety audytu. Ze sprawozdań złożonych przez komitety audytu wynika, że dokonywały tych przeglądów na bieżąco, w układzie kwartalnym lub rocznym na podstawie wyników poszczególnych audytów lub na podstawie rocznych sprawozdań przekazywanych przez komórki audytu wewnętrznego w dziale/działach. Część komitetów audytu omawiała i analizowała „Informację zbiorczą o istotnych ryzykach i słabościach kontroli zarządczej zidentyfikowanych w 2019 roku i proponowanych jej usprawnieniach”, która została przygotowana na podstawie sprawozdań z wykonania planu audytu wewnętrznego za rok 2019 r. Członkowie komitetów zapoznawali się również z wynikami czynności sprawdzających, monitorując w ten sposób stopień wdrażania zaleceń zawartych w sprawozdaniach z audytu wewnętrznego.
2. **Przegląd sprawozdań z wykonania planu audytu wewnętrznego oraz z oceny kontroli zarządczej** był przeprowadzany przez komitety audytu poprzez zapoznanie się ze sprawozdaniami z wykonania planu audytu w 2019 roku, wynikami monitoringu wykonania zaleceń audytowych, informacją o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w roku 2019 oraz informacją dotyczącą stanu kontroli zarządczej w działach kierowanych przez danego ministra. Na podstawie przeglądu sprawozdań pozyskano i przeanalizowano informacje o funkcjonowaniu audytu wewnętrznego w jednostkach w działach w szczególności dane dotyczące: stanu zatrudnienia w komórkach audytu wewnętrznego, liczby zrealizowanych zadań, zidentyfikowanych przez audytorów w dziale istotnych ryzykach/słabościach kontroli zarządczej, monitorowania realizacji zaleceń, liczby przeprowadzonych ocen wewnętrznych i zewnętrznych. Ponadto uzyskano wiedzę o innych istotnych sprawach związanych z funkcjonowaniem audytu w poszczególnych jednostkach. W kilku przypadkach komitety audytu wnioskowały o wyjaśnienia dotyczące odstępstw od realizacji planów audytu wewnętrznego, informacje na temat efektów wdrożonych działań zaradczych w celu usunięcia zidentyfikowanych słabości czy też informacje o stanie realizacji zadań audytu wewnętrznego w 2020 r.
3. Prawie wszystkie komitety wykazały w sprawozdaniach realizację zadania polegającego na **monitorowaniu efektywności pracy audytu wewnętrznego, w tym przeglądu wyników wewnętrznej i zewnętrznej oceny pracy audytu wewnętrznego**. Komitety audytu zapoznały się z dokumentami i informacjami dotyczącymi pracy audytu wewnętrznego, zarówno komórek w ministerstwach, jak i jednostek w działach, w tym programami zapewnienia i poprawy jakości audytu wewnętrznego, wynikami ocen wewnętrznych i zewnętrznych audytu oraz wynikami przeprowadzonych samoocen.

W 12 ministerstwach komitety audytu podjęły działania mające na celu przeprowadzenie oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego we wszystkich jednostkach w dziale/działach.

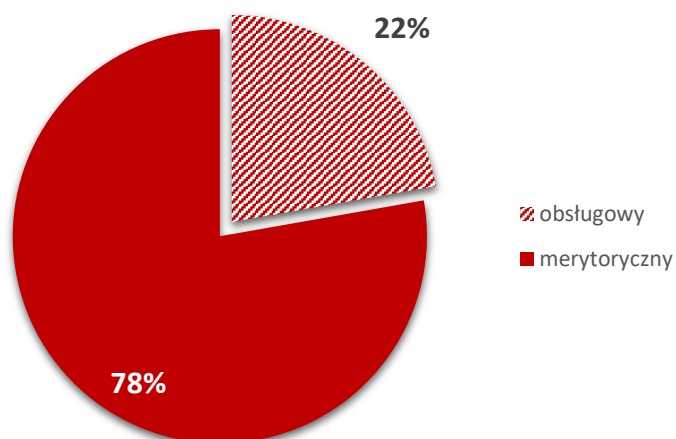
Wykres nr 1. Komitety audytu, które podjęły działania w celu przeprowadzenia oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego we wszystkich jednostkach w działach

4. Wyznaczanie priorytetów do rocznych i strategicznych planów audytu wewnętrznego.

W okresie sprawozdawczym 5 komitetów nie wskazała żadnych priorytetów do rocznych i strategicznych planów audytu na 2020 rok. Łącznie komitety audytu wyznaczyły 27 priorytetów do planów. Obszary, w których zostały wyznaczone priorytety przedstawia poniższy wykres.

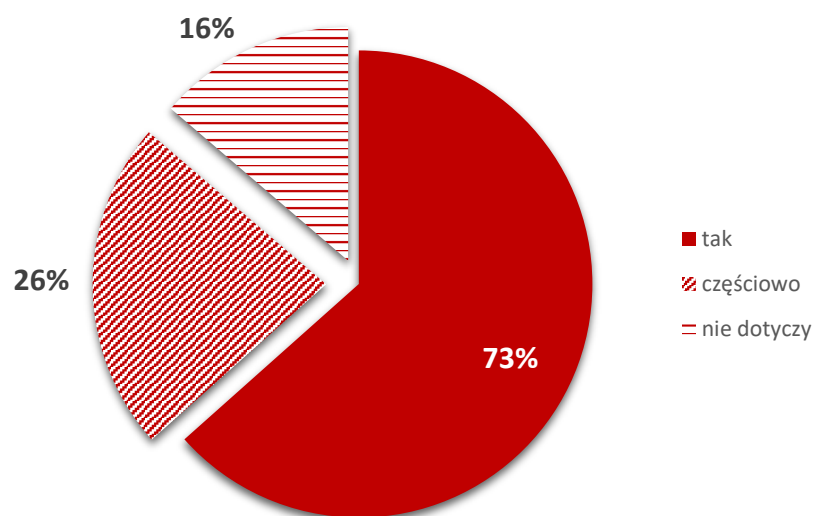
Wykres nr 2. Obszary wskazane przez komitety audytu jako priorytety do rocznych i strategicznych planów audytu wewnętrznego

Na uwagę zasługuje fakt, iż duża część komitetów audytu w ramach zgłaszanych priorytetów wskazywała obszary związane z bezpieczeństwem informacji, ciągłością działania oraz realizacją zadań za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, z uwzględnieniem ograniczeń epidemicznych.

W przypadku 11 komitetów audytu zostały zrealizowane wszystkie wyznaczone przez nie priorytety do rocznych i strategicznych planów audytu, zgłoszone w roku poprzednim do roku sprawozdawczego. W odniesieniu do 3 komitetów priorytety zostały zrealizowane częściowo. Przyczynami niepełnej realizacji były: długotrwała, usprawiedliwiona nieobecność audytora wewnętrznego, zmiany kadrowe oraz modyfikacje planu audytu wewnętrznego. Opóźnienia wynikły również z utrudnień w realizacji audytu wewnętrznego spowodowanych zmianami w organizacji pracy podyktowanymi ograniczeniami związanymi z zagrożeniem epidemicznym Covid-19.

Wykres nr 3. Realizacja priorytetów zgłoszonych przez komitety audytu w roku poprzednim

- Do 6 komitetów audytu wpłynęło łącznie 8 wniosków o **wyrażenie zgody na rozwiązanie stosunku pracy oraz zmianę warunków płacy i pracy kierowników komórek audytu wewnętrznego**. 4 spośród nich stanowiły wnioski o rozwiązanie stosunku pracy. W przypadku 2 wniosków komitety wyraziły zgodę na wnioskowane zmiany, czyli rozwiązanie stosunku pracy kierownika komórki audytu wewnętrznego. Dwa wnioski nie zostały rozpatrzone. Pozostałe 4 wnioski dotyczyły zmiany warunków płacy i pracy kierowników komórek audytu wewnętrznego. Komitety wyraziły zgodę na wszystkie wnioskowane zmiany.

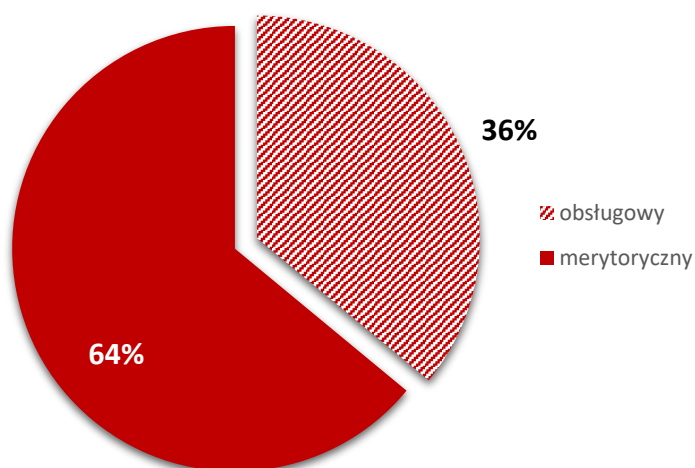
Działania komitetów dotyczyły też zadań związanych z funkcjonowaniem kontroli zarządczej:

- Sygnalizowaniem istotnych ryzyk** zajęło się 14 komitetów audytu. Zidentyfikowane ryzyka odnosiły się przede wszystkim do zadań związanych z organizacją pracy ministerstw w szczególności w odniesieniu do przemodelowania trybu pracy w jednostkach (praca zdalna) oraz reorganizacji części ministerstw. Jednocześnie komitety audytu wskazywały na szereg istotnych ryzyk w tym dotyczących zapewnienia bezpiecznych warunków pracy i ciągłości działania organizacji oraz obszaru bezpieczeństwa informacji w kontekście obecnej epidemii i zastosowania modelu pracy zdalnej. W szczególności zwracano uwagę

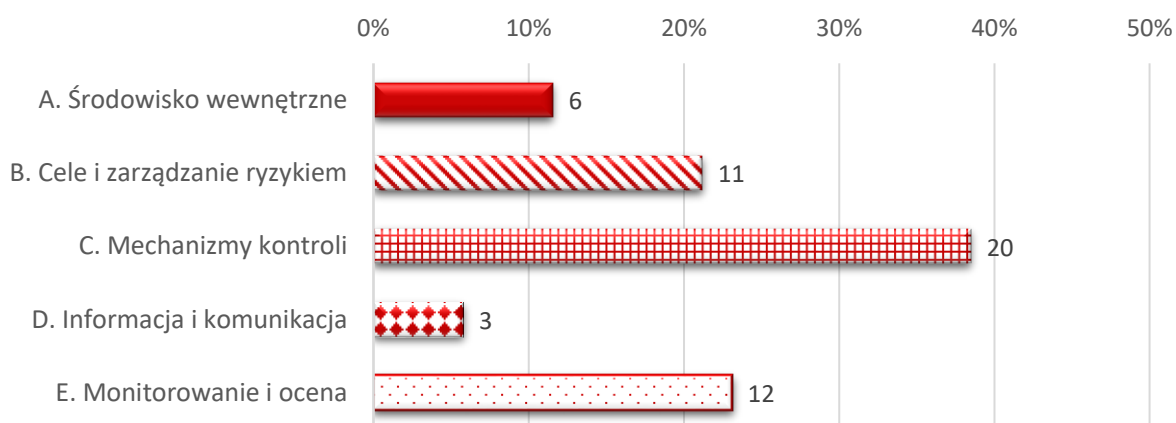
na ryzyko nieuprawnionego dostępu do systemów lub aplikacji podczas nawiązywania połączeń VPN i ryzyko nieuprawnionego dostępu do dokumentów wysyłanych pocztą elektroniczną oraz niską świadomość pracowników w zakresie cyberbezpieczeństwa.

7. Działanie polegające na **sygnalizowaniu istotnych słabości kontroli zarządczej oraz proponowanie jej usprawnień** zostało podjęte przez 13 komitetów audytu. Łącznie zidentyfikowano 25 istotnych słabości kontroli zarządczej, spośród których 64% dotyczyło obszarów merytorycznych, a 36% obszarów obsługowych.

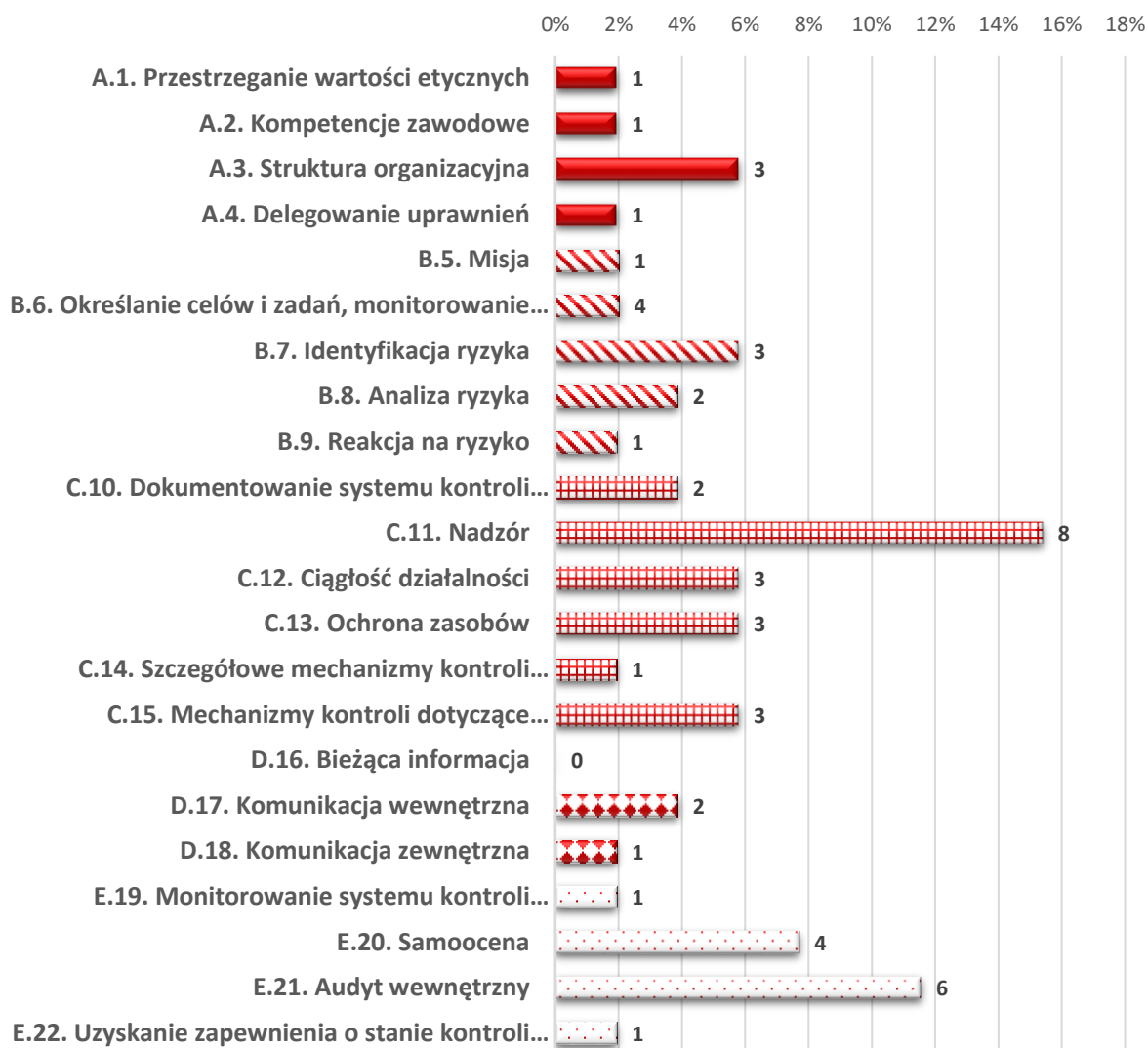
Wykres nr 4. Rodzaj obszaru, w którym komitety audytu zidentyfikowały słabości kontroli zarządczej

Wykres nr 5. Grupy standardów, w których komitety audytu zidentyfikowały słabości kontroli zarządczej w 2020 r.

Wykres nr 6. Standardy, w których komitety audytu zidentyfikowały słabości kontroli zarządczej w 2020 r.

8. W 2020 roku komitety audytu realizowały również **inne działania** niż wskazane powyżej. Składały się na nie przede wszystkim działania związane z funkcjonowaniem audytu wewnętrznego i kontroli zarządczej w poszczególnych działach administracji rządowej, w szczególności: opiniowanie planów działalności, sprawozdań z ich wykonania oraz oświadczeń o stanie kontroli zarządczej, monitorowanie stopnia realizacji celów oraz spotkania z audytorami jednostek podległych i nadzorowanych. Ponadto komitety audytu wprowadziły do swoich regulaminów zapisy umożliwiające zwoływanie swoich posiedzeń w trybie zdalnym.

Organizacja pracy komitetów audytu

W 2020 roku łącznie odbyło się 49 posiedzeń komitetów audytu, a ich liczba w roku wahała się od 0 do 4 posiedzeń dla jednego komitetu.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat liczby posiedzeń komitetów audytu w poszczególnych ministerstwach.

Tabela nr 2. Liczba posiedzeń komitetów audytu w 2020 r.

Ministerstwa	Liczba posiedzeń
MAP	2
MEN	4
MNiSW	4
MF	3
MFiPR	4
MI	2
MKiŚ	0
MKiDN	4
MON	2
MPRiPS	2
MRiPS	1
MRiRW	3
MRPiT	2
MSp	2
MSWiA	2
MSZ	3
MS	3
MZ	4
MC	2
razem	49

Składy poszczególnych komitetów audytu różniły się ilością powołanych członków. W 12 komitetach dokonano zmian składu osobowego w trakcie roku sprawozdawczego. Spośród wszystkich członków komitetów połowę stanowili członkowie niezależni.

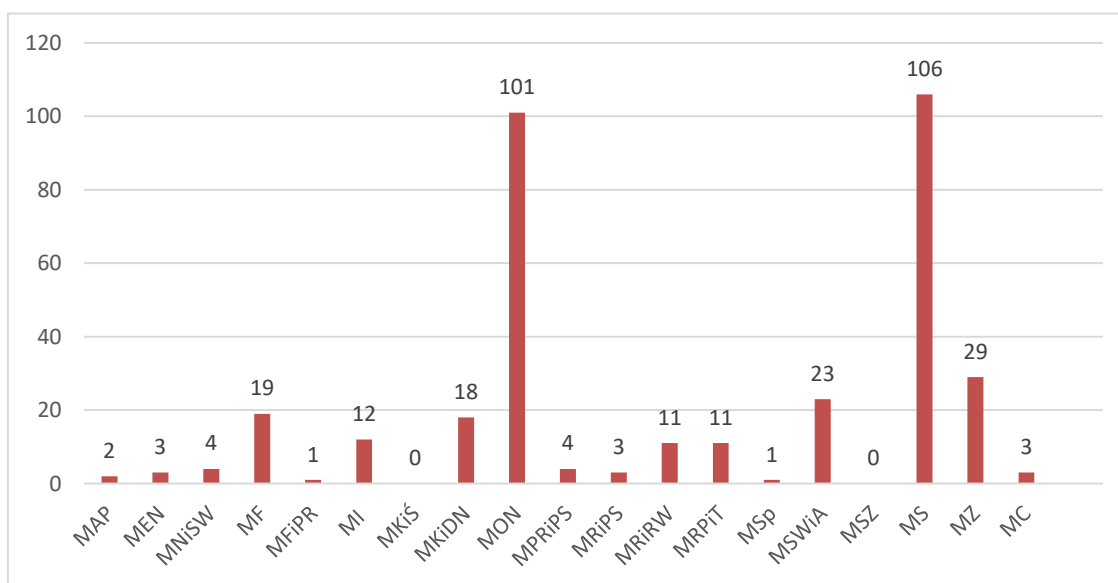
Poniższa tabela przedstawia liczbę członków komitetów audytu w poszczególnych ministerstwach.

Tabela nr 3. Składy komitetów audytu w 2020 r.

Ministerstwa	Liczba członków komitetów	Liczba członków zależnych	Liczba członków niezależnych
MAP	5	2	2
MEN	7	3	3
MNiSW	5	2	2
MF	8	5	2
MFiPR	5	1	3
MI	5	2	2
MKiŚ	5	2	2
MKiDN	4	1	2
MON	7	3	3
MPRiPS	5	1	3
MRiPS	5	1	3
MRiRW	4	0	3
MRPiT	6	2	3
MSp	4	1	2
MSWiA	7	3	3
MSZ	3	0	2
MS	6	2	3
MZ	5	2	2
MC	6	2	3
razem	102	35	48

Wynagrodzenia dla członków niezależnych komitetów audytu w 2020 roku wyniosły łącznie 301 423,52 zł. Średnie wynagrodzenie członka niezależnego za udział w jednym posiedzeniu wynosiło 1 924,041 zł.

Wykres nr 7. Liczba jednostek objętych działaniami komitetów audytu powołanych przez ministrów kierujących działaniami administracji rządowej

Dodatkowo należy zauważyć, iż 2 komitety audytu wskazały w sumie na 4 jednostki w działach, które rozpoczęły prowadzenie audytu wewnętrznego. Ponadto 2 komitety audytu sprawozdały, iż w sumie 8 jednostek zobowiązanych do prowadzenia audytu wewnętrznego nie wywiązała się z tego obowiązku. Jako przyczyny niezatrudnienia audytora wewnętrznego wskazywano w szczególności na: trwającą procedurę wyboru audytora, korektę planu wydatków budżetowych powodującą przekroczenie 40 000 tys. zł i ograniczony czas na dokonanie wyboru usługodawcy oraz oczekiwanie na wyrażenie zgody przez ministra na prowadzenie audytu wewnętrznego w formie usługi zewnętrznej.

Podsumowanie

Działalność komitetów audytu w 2020 roku skupiała się przede wszystkim na analizowaniu dokumentów przedstawianych przez komórki audytu wewnętrznego – sprawozdań z realizacji planów audytu, zbiorczych wyników ze sprawozdań z jednostek w dziale/działach, monitorowaniu realizacji zaleceń. Ponadto część komitetów audytu wskazywała, iż zapoznawała się z planami działalności ministerstw oraz monitorowała ich wykonanie. Podobnie jak w 2019 roku komitety audytu najrzadziej skupiały się na zadaniach związanych z funkcjonowaniem kontroli zarządczej polegających na sygnalizowaniu istotnych słabości kontroli zarządczej oraz proponowaniu jej usprawnień.

Liczba komitetów audytu, które realizowały swoje ustawowe zadania pozostała bez zmian. Należy jednak zauważyć, iż w 2020 roku miały miejsce dość znaczące zmiany w odniesieniu do obsługiwanych przez poszczególne ministerstwa działów administracji rządowej, co miało swoje odzwierciedlenie w nowopowstałych komitetach audytu, czy też zwiększaniu lub też zmniejszaniu ilości obsługiwanych działów przez już istniejące³. Liczba członków komitetu audytu, co do zasady się nie zmieniła.

³ Ministerstwo Aktywów Państwowych zostało utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie utworzenia Ministerstwa Energii (Dz. U. poz. 2290); Ministerstwo Edukacji i Nauki zostało utworzone z dniem 1 stycznia 2021 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz zniesienia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 2334); Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej powstało na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (Dz. U. poz. 2293); Ministerstwo Klimatu i Środowiska zostało utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 1734) utworzono je przez przekształcenie dotychczasowego Ministerstwa Klimatu (działy klimat i energia) oraz włączenie w całości kompetencji Ministerstwa Środowiska; Ministerstwo Infrastruktury zostało przekształcone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie przekształcenia Ministerstwa Infrastruktury (Dz. U. poz. 2014) do dotychczasowego Ministerstwa Infrastruktury, obsługującego sprawy działów transport, żegluga śródlądowa i gospodarka morska, włączono komórki organizacyjne obsługujące sprawy działu gospodarka wodna oraz pracowników obsługujących sprawy tego działu z dotychczasowego Ministerstwa Klimatu i Środowiska; Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii zostało utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii (Dz.U. poz. 1736) włączono do dotychczasowego Ministerstwa Rozwoju obsługującego sprawy działów budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo, gospodarka oraz turystyka komórki organizacyjne obsługujące sprawy działu praca oraz pracowników obsługujących sprawy tego działu z dotychczasowego Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zostało utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w drodze przekształcenia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz.U. poz.1735) wyłączono z niego dział praca.

Sprawozdania z realizacji zadań komitetów audytu wskazują, iż liczba komitetów audytu, które zrealizowały wszystkie zadania ustawowe pozostała na dotychczasowym poziomie. Jeden nowopowstały (w czerwcu 2020 r.) komitet audytu nie zrealizował swoich zadań wskazując na przeprowadzoną w listopadzie 2020 r. reorganizację polegającą na włączeniu do innego ministerstwa jednego z podlegających komitetowi działów oraz prace nad opracowaniem regulaminu komitetu audytu umożliwiające rozpoczęcie jego funkcjonowania.

Liczba zgłoszonych priorytetów do rocznych i strategicznych planów kształtowała się na niższym niż w 2019 roku poziomie – odpowiednio 35 priorytetów w 2019 roku i 27 priorytetów w 2020 r. Liczba komitetów audytu, w przypadku których wszystkie zgłoszone priorytety zostały zrealizowane przez komórki audytu wewnętrznego, w porównaniu z rokiem 2019, była na niższym poziomie. W 2019 roku zrealizowano 14 priorytetów i częściowo zrealizowano 3, natomiast w 2020 roku zrealizowano 11 priorytetów a częściowo 5.

Należy zauważyć, iż komitety audytu w 2020 roku realizowały swoje zadania w warunkach szczególnych spowodowanych sytuacją epidemiczną (Covid-19). Zdecydowana większość komitetów wskazywała w swoich sprawozdaniach, iż dokonała stosownych zmian w regulaminach, aby móc pracować zdalnie. W roku 2020 komitety audytu sygnalizowały ryzyka związane z pandemią odnoszące się do obsługiwanych działów administracji rządowej, w tym w szczególności te dotyczące zapewnienia bezpiecznych warunków pracy (pracy zdalnej) oraz zapewnienia ciągłości działania organizacji.